

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2022 r.

Sąd Rejonowy w Brodnicy- I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Dawid Sztuwe
Protokolant:	st. sek. sąd. Anna Pilawa

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2022 r. w Brodnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **Spółdzielni Mieszkaniowej w B.**

przeciwko **M. S.**

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 917,00 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty,
3. nakazuje pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Brodnicy) kwotę 212,00 zł (dwieście dwanaście złotych) tytułem nieuiszczonych wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

/Sędzia/

D. S.

Sygn. akt. I C 120/21

UZASADNIENIE

Pozwem z 21 stycznia 2021 r. Spółdzielnia Mieszkaniowa w B. wystąpiła przeciwko M. S. o zapłatę kwoty 4.047,52 zł z odsetkami tytułem rozliczenia opłaty za dostawę ciepła za 2019 rok (**k. 2-3**).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa wskazując, że metoda obliczania kosztów zużycia ciepła przyjęta przez Spółdzielnię jest błędna i sprzeczna z ustawą (**k. 69-72**).

Na dalszym etapie postępowania strony podtrzymały swoje dotychczasowe twierdzenia i wnioski.

Sąd ustalił, co następuje:

M. S. jest właścicielem lokalu położonego przy ulicy (...) w B., który to lokal wchodzi w skład zasobów lokalowych Spółdzielni Mieszkaniowej w B..

Okoliczność bezsporna.

Od 7 kwietnia 2009 r. Spółdzielnia Mieszkaniowa w B. wprowadziła Regulamin rozliczania kosztów dostawy energii cieplnej do lokali mieszkalnych i użytkowych (zwany dalej (...)), który był zmieniany uchwałami Rady Nadzorczej Spółdzielni o numerach (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...).

Dowód:

- Regulamin- k. 24-40
- uchwały Rady Nadzorczej- k. 41-64

W 2019 roku M. S. uiszczył zaliczki w łącznej kwocie 2.152,26 zł. Zasadny i prawidłowy sposób wyliczenia kosztów ogrzewania i ciepłej wody w lokalu pozwanego ustalał wysokość tych kosztów na łączną kwotę 2.025,26 zł. Z tytułu rozliczenia kosztów ciepła powstała nadpłata w wysokości 116,41 zł.

Dowód:

- pisemna opinia biegłego- k. 119-182, 205-216, 242-250
- ustna opinia biegłego- k. 281-283 (00:06:00-01:32:59)

Sąd zważył, co następuje:

Zasady wyliczania opłat za dostarczanie ciepła zostały uregulowane ustawowo (art. 45a ustawy z 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne, zwana dalej „ustawą”). W przypadku gdy wyłącznym odbiorcą paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła dostarczanych do budynku jest właściciel lub zarządca budynku wielolokalowego, jest on odpowiedzialny za rozliczanie na poszczególne lokale całkowitych kosztów zakupu paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła. Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie, albowiem właściciele poszczególnych praw spółdzielczych do lokalu, uiszczając comiesięczne zaliczki na pokrycie kosztów dostawy ciepła.

W ustawie wskazano także w sposób szczegółowy jakie metody rozliczenia ciepła mogą być stosowane przez zarządcę (spółdzielnię). Istotne jednak to, że w art.45a ust. 8 ustawy wskazano, iż koszty zakupu ciepła wylicza się według odpowiednich metod, które zostały oddzielnie przedstawione dla: ogrzewania, przygotowania ciepłej wody użytkowej, kosztów stałych dostawy ciepła. Koszty zakupu ciepła rozlicza się w części dotyczącej ogrzewania, stosując metody wykorzystujące dla lokali mieszkalnych i użytkowych: wskazania ciepłomierzy, wskazania podzielników kosztów ogrzewania, powierzchnię lub kubaturę tych lokali. Obowiązuje jednak zastrzeżenie ustawowe, iż metodę nawiązującą do powierzchni lokalu stosuje się wyłącznie w przypadkach, gdy zastosowanie ciepłomierzy lub podzielników kosztów ogrzewania jest technicznie niewykonalne lub nieopłacalne (art. 45a ust. 8 pkt 1a). Z kolei dla wspólnych części budynku wielolokalowego wykorzystuje się powierzchnię lub kubaturę tych części odpowiednio w proporcji do powierzchni lub kubatury zajmowanych lokali.

Właściciel lub zarządca budynku wielolokalowego dokonuje wyboru metody rozliczania całkowitych kosztów zakupu ciepła na poszczególne lokale mieszkalne i użytkowe w tym budynku wykorzystując do tego formę wewnętrznego regulaminu (art. 45a ust. 9 i 10)

W Spółdzielni Mieszkaniowej w B. obowiązują Regulamin rozliczania kosztów dostawy energii cieplnej dla lokali mieszkalnych i użytkowych. Sąd dokonując oceny zasadności roszczenia powódki był zobowiązany, na potrzeby niniejszego postępowania, zbadać, czy regulacje zawarte w wyżej wskazanym regulaminie są zgodne z przepisami ustawy. Należy bowiem mieć na uwadze fakt, że wewnętrzne (spółdzielcze) normy prawne muszą pozostawać w

zgodzie z przepisami ustawowymi. Wprawdzie spółdzielnie mają pewną swobodę przy wyborze metody rozliczania opłat za dostawę ciepła, ale przyjęta przez nich metoda musi spełniać wymogi ustawowe.

Ocena wyboru metody rozliczania ciepła oraz sam sposób rozliczenia dostawy ciepła wymaga wiadomości specjalnych, a więc przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego było w niniejszej sprawie konieczne. Biegły w sposób stanowczy stwierdził, że rozliczenie za 2019 rok było nieprawidłowe jako niezgodne z technicznymi i szczegółowymi wytycznymi wskazanymi w ustawie.

Ostateczne wnioski biegłego musiały być poprzedzone szczegółową analizą charakteru nieruchomości wielolokalowej, jej powierzchni, powierzchni spornego lokalu.

Po pierwsze, biegły zwrócił uwagę na fakt, że budynek nie jest wyposażony w drugi ciepłomierz umożliwiający ustalenie zużycia ciepła dla przygotowania ciepłej wody użytkowej. Prawidłowe ustalenie kosztów przygotowania ciepłej wody użytkowej ma z kolei znaczny wpływ na prawidłowe ustalenie kosztów ciepła dla ogrzewania budynku. W tabeli A (strona 14 opinii z 11.09.2021 r.) zaprezentowano porównanie metody przyjętej przez Spółdzielnię z metodą przyjętą przez biegłego. Główna i najistotniejsza różnica sprowadza się do wskazania, iż Spółdzielnia nie dokonywała rzeczywistego wyliczenia kosztu zużycia ciepła dla przygotowania ciepłej wody użytkowej. Przyjmowała ona bowiem, iż koszt ten równał się wysokości pobranej zaliczki (6317,26 zł). Było to oczywiście błędne założenie. Zaliczki nie odzwierciedlały rzeczywistego kosztu zużytego ciepła na dany cel. Ustalenie kosztu ciepła dla przygotowania ciepłej wody użytkowej musiało się odbyć za pomocą porównania zużycia ciepła w sezonie pozagrzewczym, tj. czerwiec-lipiec-sierpień (53 GJ) z użyciem ciepła w całym sezonie (311 GJ). W sezonie letnim po prostu nie zużywa się ciepła na ogrzewanie budynku. Doprowadziło to biegłego do wniosku, iż Spółdzielnia nieprawidłowo dokonywała przemieszczenia znacznej części kosztów ciepłej wody do kosztów ogrzewania budynku, co automatycznie podwyższało koszt ogrzania lokalu w budynku. Takiej sytuacji można uniknąć poprzez instalację drugiego ciepłomierza na węźle głównym.

Po drugie, Regulamin w sposób zupełnie dowolny dokonywał podziału kosztów zużytego ciepła na koszty wspólne i na koszty ogrzewania lokali. Przyjęta proporcja podziału (60% i 40%) nie została oparta na jakimkolwiek kryterium (powódka nie uzasadniła tego kryterium). Jednocześnie nie dokonywano rozliczenia ciepła pochodzącego od elementów nieopomiarowanych takich jak rury pionów i grzejniki w łazienkach a także ciepła ogrzewającego klatki schodowe, pralnie czy suszarnie. Podział „widelkowy” jak i przypisywanie ciepła od elementów nieopomiarowanych w lokalach do kosztów stałych oraz pomijanie ciepła od rur pionów jest nieprawidłowe. Algorytm rozliczania kosztów zużytego ciepła przyjęty przez stronę pozwaną został szczegółowo zaprezentowany na schemacie (k. 142).

Po trzecie, Regulamin nie zawierał przepisów dotyczących postępowania w przypadku nieprawidłowego ponoszenia kosztów przez lokale o zerowym lub bardzo niskim zużyciu.

Po czwarte, budynek zużył na ogrzewanie w 2019 roku 311 GJ. Jednocześnie przy udziale jednostek zużycia przypisanych lokalowi pozwanego (2092, (...),73) wynikało, iż do ogrzania lokalu pozwanego zużyto 113,39 GJ. Nie tylko przypisano lokalowi pozwanego 1/3 zużycia w całym sezonie grzewczym to jeszcze była to wartość wyższa niż maksymalna wartość ciepła, którą mogły wyemitować lokal z uwagi moc opomiarowanych grzejników (41,2 GJ). Zestawienie kosztów ogrzewania lokalu zaprezentowano w tabeli nr 2 i 3 (k. 144-145).

Ustalenie powyższych nieprawidłowości przy wyliczaniu kosztów dostawy ciepła nie dawało jeszcze odpowiedzi w jaki sposób takie wyliczenie powinno zostać przeprowadzone, aby było zgodne z przepisami ustawy. Biegły w tym zakresie przedstawił dwa warianty, tj. przeliczenie jedynie kosztów ogrzewania lokalu pozwanego według wielkości powierzchni i kosztów ogrzewania przyjętych przez pozwaną (41.605,44 zł) albo z uwzględnieniem kosztu ogrzania (30.556,91 zł) i kosztu ciepłej wody (13.365,72 zł), które zostały wyliczone przez biegłego. Przyjęcie drugiego wariantu powodowało, że koszt ogrzewania i ciepłej wody za rok 2019 został już w całości pokryty z zaliczek uiszczonych przez powoda i dodatkowo została wygenerowana nadpłata (strona 20 opinii-k .138). Korektę przedmiotowych obliczeń biegły przedstawił w opinii uzupełniającej z 10 stycznia 2022 r. (k. 205-216).

W ocenie Sądu opinie biegłego zostały sporządzone w sposób fachowy, z uwzględnieniem obszernej dokumentacji technicznej oraz w oparciu o literaturę branżową. Nie budził również wątpliwości poziom wiedzy biegłego, który jest biegłym wpisanym na listę biegłych Sądu Okręgowego w Toruniu i funkcję biegłego pełni już 12 lat. Ostatecznie ustalenia biegłego oraz przedstawione przez niego wnioski nie zawierały sprzeczności i były spójne.

Biegły sporządził opinie uzupełniające na wniosek strony pozwanej, która podnosiła dwa główne argumenty mające podważyć prawidłowość ustaleń biegłego, tj. nieprzeprowadzenie wyliczenia tzw. metodą hybrydową, która jest bardziej adekwatna w przypadku budynków nieposiadających dodatkowych ciepłomierzy oraz brak weryfikacji ustaleń poprzez przeprowadzenie testów (...) (k. 191-193).

W pisemnej opinii uzupełniającej z 10 stycznia 2022 r. biegły odniósł się do zarzutów strony pozwanej. Po raz kolejny wskazał błędne wyliczenia Spółdzielni dotyczące kosztów ogrzania i przygotowania ciepłej wody i czynił to na podstawie danych udostępnionych przez Spółdzielnię, tj. faktury wskazujące na łączną wysokość zużytego ciepła (523 GJ) i podział na ogrzania budynku (311 GJ) oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej (212 GJ). Zaprezentował też obliczenia wskazujące na przeprowadzenie testu (...), co było jednak przedmiotem kolejnych opinii uzupełniających. W kolejnej pisemnej opinii uzupełniającej z 13 czerwca 2022 r. (k. 242-250) biegły zaprezentował szczegółowe wyliczenia przy wykorzystaniu tzw. metody hybrydowej, które ponownie prowadziły do wniosku, iż następowało niezasadne „przerzucanie” kosztów przygotowania cwu do kosztów ogrzania budynku.

Ostatecznie, z uwagi na powtarzające się zarzuty strony pozwanej, biegły został przesłuchany na rozprawie. Biegły po raz kolejny wyjaśnił sposób wyliczania kosztów ogrzania i przygotowania cwu. W tym przypadku „na żywo” zaprezentował Sądowi i stronom metodykę obliczeń, w tym krok po kroku omówił przyjmowane wartości. Konkluzje pokrywały się z wcześniejszymi wnioskami.

W ocenie Sądu biegły w sposób spójny i logiczny przedstawił ostateczne wnioski. Godzi się zauważyć, iż opinię usną cechowała precyzyjność, ale jednocześnie biegły używał prostego, mówionego języka. Każda ze stron miała możliwość szybkiej weryfikacji obliczeń przeprowadzonych przez biegłego. Biegły finalnie po prostu „obronił” swoją opinię przed Sądem.

Jednocześnie biegły omówił testy (...) i Z.. Wskazał, iż nie mają one charakteru obligatoryjnego, a z uwagi na uwarunkowania budynkowe i fakt nieopomiarowania wszystkich elementów grzewczych, nie nadają się do zastosowania w niniejszej sprawie. Nie są bowiem spełnione przesłanki warunkujące poprawność i miarodajność wykonywanych testów. Strona pozwana żądała, aby biegły przeprowadził dodatkowe testy poprzez ustalenie udziału kosztów stałych. Żądanie to niejako sprowadzało się do próby udowodnienia, że te proporcje były prawidłowe. Niemniej nawet powódka nie była pewna wyników takiego testu, co ostatecznie przełożyło się na cofnięcie wniosku o przeprowadzenie tego testu przez innego biegłego (k. 286). Z drugiej strony biegły poddał pod wątpliwość wiarygodność takiego testu i możliwość jego rzetelnego przeprowadzenia. Biegły wskazał jednak, że nawet przy przyjęciu założenia, iż proporcja była ustalona prawidłowo to i tak rozliczenie kosztów ciepła za 2019 r. było nieprawidłowe w świetle twierdzeń i obliczeń zaprezentowanych już wcześniej przez biegłego.

Mając na uwadze powyższe, należało uznać, że roszczenie powódki nie zasługiwało na uwzględnienie, albowiem pozwany poprzez wpłaty zaliczek pokrył w całości (z nadwyżką) koszty dostawy ciepła za rok 2019.

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i w oparciu o §2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Nieuiszczone koszty sądowe wynosiły 212,00 zł. W związku z tym Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 uksc nakazał pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa kwotę 212,00 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa.

/Sędzia/

D. S.